

Når pasientens ønske om tannbehandling ikke bør oppfylles

Det vil i klinisk hverdag forekomme situasjoner der pasient har et klart uttalt ønske om tannbehandling som du som behandler ikke anbefaler. Behandlingen som ønskes kan være forsvarlig å utføre forutsatt at pasient er informert om dine funn, diagnoser og derav anbefalte behandlingsplan, og alternativer, eller pasients ønske kan vurderes som uforsvarlig og behandlingen frarådes. Beslutning om behandling skal bygge på informert samtykke. Prognosevurdering samt risikovurderinger ved ulike behandlingsoptimaliteter inngår i dette.

I NTFs etiske regler omhandles tannlegens plikter overfor pasient i følgende paragrafer:

S 1 Pasientens helse

En tannleges oppgave er innenfor sitt fagområde å ivareta sine pasienters helse. Hensynet til pasienten må være overordnet andre hensyn.

S 2 Ajourført kunnskap

En tannlege skal utføre sitt yrke slik det ifølge vitenskap og erfaring er ønskelig. Tannlegen skal vedlikeholde og fornye sine kunnskaper og plikter å følge NTFs regler for obligatorisk etterutdanning.

Tannlegen skal gjøre seg kjent med og følge lover og bestemmelser som gjelder for yrkesutøvelsen.

S 8 Pasientbehandling

En pasient har krav på tannlegens råd og veiledning. Tannlegen skal utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut fra tannlegens kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen for øvrig. Overflødig eller unødig kostbar behandling må ikke finne sted. Behandlingen bør baseres på gjensidig tillit og skal bygge på informert samtykke.

Behandlingen skal fullføres såfremt den ikke avbrytes av pasienten, eller dersom det foreligger rimelig grunn for dette. I så fall må tannlegen gjøre det klart for pasienten at vedkommende ikke er ferdigbehandlet.

Et eksempel

Kasuistikk for å illustrere problemstillingen: En 62 år gammel mann oppsøker tannlege med ønske om å legge fylling i stort hull i høyre hjørnetann underkjeve. Plager med matrester i hullet, ellers ingen symptom og ingen ønske eller behov for tannbehandling. Han har vært pasient på samme klinikk flere år tidligere. Undersøkelse viser velkontrollert høyt blodtrykk, kolesterolnedsettende medisiner, samt blodfortynnende medisiner Albyl-E. Røyker. Ingen ekstraorale funn. Intraoral klinisk undersøkelse viser nær intakt tannsett begge kjever med svak hygiene-

ne, periodontal patologi og stort kariesbehandlingsbehov. Åpen kavitet tann 43, med matimpaksjon. Avital tann ved sensibilitetstest. Radiologisk sees flere dype karieslesjoner, med moderat til avansert marginalt beintap de fleste tenner. Tann 43 viser røntgenologisk lesjon til pulpa, samt utvidet rothinnespalte apikalt. Tannlegen vurderer at fylling i kavitet 43 vil gi økt risiko for utvikling av symptomatisk apikal periodontitt med spredning av infeksjon.

Etter presentasjon av funn, diagnose og anbefalt omfattende behandling inkludert endodontisk behandling tann 43 velger pasient å utsette all annen behandling inntil symptom eller plager oppstår. Han forstår og aksepterer informasjon og egen tannhelsestatus men velger vekk behandling og ber om at det legges en fylling i tann 43 for å bli kvitt plagsomme matrester i tannen. Alternativet er ifølge pasienten at det ikke utføres noen behandling og heller å oppsøke annen tannlege for ønsket fyllingsterapi.

Har han krav på at du utfører behandlingen han selv ønsker? Vil hensynet til pasientens helse, slik tannlegen vurderer det, gå foran hans eget ønske om hjelp til subjektivt oppfattet behov?

*Morten Klepp og Kirsten Halonen
NTFs råd for tannlegeetik*